

Vi holder mennesker i bevægelse

NATIONAL
KOMPETENCEPROFIL
FOR FYSIOTERAPEUTER
MED FUNKTION
I SKADESTUEN

Baggrund

Moderniseringen af det danske sundhedsvæsen bygger på en ambition om, at alle akutte patienter skal have adgang til en ensartet høj kvalitet i behandlingen døgnet rundt og i alle dele af landet. Akutte patienter skal modtages i en akutafdeling gennem en Akutmodtagelse af personale, der har speciale i diagnostik og behandling i den akutte fase (ref. 1, 2) Denne kompetenceprofil fokuserer på den fysioterapeutiske funktion i skadestuen/skadesporet i en akutafdeling.

Formål

Kompetenceprofilens formål er at give nationale anbefalinger til kompetencer hos fysioterapeuter med funktion i skadestuen. Kompetenceprofilen har til hensigt at understøtte den fremadrettede kompetenceudvikling hos fysioterapeuter med funktion i skadestuen. Hensigten er, at kompetenceprofilen suppleres med lokale aftaler om behandleransvar og eventuelle funktionsbeskrivelser for fysioterapeuter på skadestuen.

Kompetenceprofilen er udarbejdet af en arbejdsgruppe (bilag 1) med repræsentation fra Danske Fysioterapeuter, Professionshøjskolen Absalon samt fem akuthospitaler fra henholdsvis Slagelse, Aarhus, Horsens, Herlev og Hvidovre, med baggrund i følgende formål:

1. At tydeliggøre hvilke kompetencer en fysioterapeut med funktion i skadestuen bør besidde, så den akutte patient behandles med høj fysioterapeutfaglig kvalitet.
 2. At komme med anbefalinger til hvorledes kompetencerne skal etableres, fastholdes og udvikles.
-

Ad 1. At tydeliggøre hvilke kompetencer en fysioterapeut med funktion i skadestuen bør besidde, så den akutte patient behandles med høj terapeutfaglig kvalitet.

Begrebet kompetencer beskrives ud fra følgende fire domæner (ref. 3, 4), som er beskrevet detaljeret i bilag 2:

- Klinisk faglige kompetencer (delt i bredde- og dybdekompetencer)
- Sociale kompetencer
- Organisatoriske kompetencer
- Formidlings- og læringskompetencer

Kompetencerne er beskrevet i deres naturlige kronologi og ikke listet i prioriteret rækkefølge.

DEN KOMPETENTE FYSIOTERAPEUT I SKADESTUEN

KLINISK FAGLIGE BREDEKOM- PETENCER

- Anvender viden om de grundlæggende ABCDE-principper og reagerer adækvat på patientens symptomer (5).
- Anvender viden om hjertelungeredning (HLR) og opstarter selvstændigt basal, livreddende førstehjælp.
- Anvender viden om og måler selvstændigt vitale værdier, herunder reagerer på tidlig opsporing af kritisk sygdom (TOKS) (5).
- Anvender viden om triage-principper og tilpasser selvstændigt den fysioterapeutiske intervention til patientens triagering.
- Anvender viden om sygdomslære i forbindelse med akutte helbreds-mæssige tilstande, herunder anvender denne viden i klinisk ræsonnering og differentialdiagnostik.
- Erkender akutte behandlingskrævende årsager til ryg- og ekstremitetssmerter, fx kardio-vaskulære, maligne, muskuloskeletale, inflammatoriske eller infektiøse tilstande.
- Anvender kendskab til blodprøvesvar og farmakologi, og anvender denne professionelt under interventionen.
- Bidrager til forebyggelse af genindlæggelser, fx forebyggelse af komplikationer og yderligere funktions- og funktionsevnetab.

**KLINISK
FAGLIGE
DYBDEKOM-
PETENCER**

- Optager sikkert og selvstændigt en fyldestgørende og relevant skadesanamnese.
- Undersøger sikkert og selvstændigt skadens omfang, foretager fyldestgørende objektiv undersøgelse og kontakter relevante tværprofessionelle samarbejdspartnere ved behov.
- Stiller indikation for henvisning til billeddiagnostiske undersøgelser af bevægeapparat-skader og henviser patienten til dette selvstændigt eller i samråd med lægen. Anvender hertil viden om strålehygiejne og lovgivning på området.
- Analyserer og vurderer røntgenbilleder, selvstændigt eller i samarbejde med tværprofessionelle samarbejdspartnere, og intervenserer på baggrund af disse i relation til kliniske fund med korrekt rapport og dokumentation.
- Diagnosticerer sikkert og selvstændigt akutte- og subakutte musku-loskeletale skader og tilstande inden for det fysioterapeutiske område.
- Vurderer og undersøger sikkert og selvstændigt patientens smerte-type og -niveau samt vurderer behov for rettidig inddragelse af tværprofessionelle samarbejdspartnere i smertebehandlingen af patienten.
- Udarbejder sikkert og selvstændigt en patientcenteret plan og vurderer behov for inddragelse af relevante interne og eksterne samarbejdspartnere.
- Vurderer selvstændigt eller i samråd med læge behovet for skinner, bandager, ortoser og/eller tape og vejleder i brugen af disse.
- Vurderer selvstændigt eller i samråd med læge behovet for henvisning til relevante ambulante enheder med henblik på billeddiagnostisk og/eller klinisk kontrol.
- Vurderer selvstændigt patientens fysiske funktionsevne og behovet for hjælpemidler i relation til patientens hjemlige omgivelser. Herunder vejleder i hensigtsmæssig og sikker brug af disse.
- Vejleder sikkert og selvstændigt i genoptræningsprincipper og egnede aktiviteter.
- Vurderer behovet for superviseret genoptræning og udarbejder ved behov en genoptræningsplan i samarbejde med patienten.

SOCIALE KOMPETENCER

- Hviler i sin faglighed og er i stand til at handle ud fra faglige og organisatoriske værdier samt personlige grænser.
- Anvender respektfuld, anerkendende, støttende og konflikt-nedtrappende kommunikation i kontakt med patient og/eller pårørende.
- Håndterer med situationsfornemmelse og respekt patient og pårørende i krisesituationer, og inddrager ved behov tværprofessionelle samarbejdspartnere.
- Arbejder etisk reflekterende og analyserende før der træffes kvalificerede valg i forhold til patientforløbet.
- Bidrager sikkert med dialogbaseret og problemløsende kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- Udviser forståelse og respekt for andre faggruppers funktioner og opgaver og tør indgå i dialog om gensidige tvivlsspørgsmål.
- Udviser stor omstillingsparathed og fleksibilitet i en uforudsigelig hverdag med skiftende arbejdstider.

ORGANISA- TORISKE KOMPETENCER

- Anvender viden om sundhedsloven og sundhedsaftaler samt interne- og eksterne samarbejdsaftaler i tilrettelæggelsen af det akutte patientforløb, så patienter ydes rettidig relevant diagnostik, behandling og grundlag for videre genoptræning.
- Arbejder ud fra organisationens mission og vision for det akutte patientforløb og bidrager til en samlet koordineret indsats.
- Anvender viden om egen og andres roller i det tværprofessionelle team og arbejder målrettet, bevidst og aktivt med at indgå i teamsamarbejdet.
- Samarbejder og koordinerer på tværs af sektorgrænser i forbindelse med udskrivelse, genoptræning, rehabilitering og forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser med henblik på at bidrage til sammenhængende patientforløb af høj kvalitet.
- Prioriterer egne ressourcer i forhold til opgaveløsning.
- Anvender sikkert og selvstændigt oversigtstavler og andre kommunikationssystemer så prioritering, flow og patientsikkerhed sikres.

- Bidrager til kvalitetssikring i den kliniske hverdag ved implementering af formelle kvalitetskrav og nationale kliniske retningslinjer.
- Bidrager til forskning og kvalitetsudvikling ved dataindsamling og deltagelse i relevante projekter.
- Er ansvarlig for nødvendig og korrekt dokumentation.

FORMIDLINGS- OG LÆRINGS- KOMPETENCER

- Evner sikkert og selvstændigt, med udgangspunkt i patientens forudsætninger, at formidle relevant viden om skaden og eventuelle restriktioner, så patienten (og evt. pårørende og plejepersonale) kan varetage sufficient egenomsorg og genoptræning.
- Bidrager til skriftligt materiale og formidling af relevant information til patient, pårørende samt lokale og tværsektorielle samarbejdspartnere.
- Underviser og vejleder mono- og tværprofessionelle samarbejdspartnere samt studerende for at styrke kvalitetsudvikling af praksisudførelse i skadestuen og for at vedligeholde og udvikle egne formidlingskompetencer.
- Arbejder målrettet med at integrere de fysioterapeutfaglige kompetencer i skadestuen.
- Identificerer egne læringsbehov samt opsøger og tilegner sig relevant ny viden, færdigheder og kompetencer, såvel mono- som tværprofessionelt.
- Reflekterer over faglige problemstillinger og gør disse til genstand for læring.

Opbygningen af kompetenceprofilen er inspireret af 'Generiske kompetencer for certificeret kliniker i Fysioterapi' af Dansk Selskab for Fysioterapi (3), 'Kompetenceprofil for ergoterapeuten og fysioterapeuten, der arbejder inden for det akutte område – Region Midtjylland' (4) og 'Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i Akutmedicin' (5).

Ad 2. At komme med anbefalinger til hvorledes kompetencerne skal etableres, fastholdes og udvikles

For at fysioterapeuten opnår kompetencer på "kompetent niveau", skal der foregå en målrettet praksisudvikling og tilegnelse af formaliseret uddannelse.

ANBEFALINGER

- At fysioterapeuten gennemfører relevante kurser og efteruddannelse, der dækker de ovenstående kompetencer i et omfang svarende til 30 ECTS.
- At fysioterapeuten følger praksisnære kompetencekort for de specifikke klinisk faglige kompetencer, der skal udfyldes og godkendes af afdelingsterapeut/relevante kolleger.
- At den enkelte organisation tilbyder et introduktionsprogram, der bl.a. indeholder et introduktionsforløb til interne og eksterne samarbejdspartnere.
- At fysioterapeuten superviseres løbende; både tværprofessionelt og monofagligt.
- At der skabes øgede muligheder for udvikling af forskningsmiljøer inden for det akutte fysioterapeutiske område.
- At læringsmiljøet har ledelsesmæssig prioritet og bliver en del af den kliniske og tværprofessionelle hverdag.

REFERENCELISTE

1. Styrket akutberedskab – planlægningsgrundlag for det regionale sundhedsvæsen, Sundhedsstyrelsen, 2007,
[sundhedsstyrelsen.dk/~media/OB0FC17774D74E7FA404D272DA9C9369.ashx](https://www.sundhedsstyrelsen.dk/~media/OB0FC17774D74E7FA404D272DA9C9369.ashx)
 2. De danske akutmodtagelser – Status 2016, Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen og Sundheds- og Ældreministeriet, 2016,
www.ft.dk/samling/20161/almedel/SUU/bilag/121/1706332.pdf
 3. Generiske kompetencer for certificeret kliniker i Fysioterapi, Dansk Selskab for Fysioterapi, 2017,
www.fysio.dk/globalassets/documents/kurser-og-uddannelse/specialiseringsordningen/specialiseringsordningen-generiske-kompetencer.pdf
 4. Kompetenceprofil for ergoterapeuten og fysioterapeuten den arbejder indenfor det akutte område – Region Midtjylland, 2018,
www.rm.dk/siteassets/sundhed/faginfor/akuthospitalet/dokumenter/kompetenceprofil-for-ergo--og-fysioterapeuter.-20.2.18.pdf
 5. Akutbogen – for læger og sygeplejersker, Jakobsen, A., Skjærbæk, C., Villumsen, N.K., Munksgaard, 2017,
 6. Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Akutmedicin, Sundhedsstyrelsen, 2018,
www.sst.dk/da/planlaegning/~media/D360CC27E61F42E0A131324332EA72D6.ashx
-

BILAG 1

ARBEJDSGRUPPENS SAMMENSÆTNING

Ruxandra Luciana Platon, MSc, specialeansvarlig fysioterapeut, Slagelse Sygehus

Mette Frank Fenger, fysioterapeut, Aarhus Universitetshospital

Simon Lindhardt Bertelsen, cand.scient.san., specialeansvarlig fysioterapeut,
Regionshospitalet Horsens

Susanne Irene Lentz, afdelingsterapeut, Hvidovre Hospital

Katrine Karoline J.R. Hansen, specialeansvarlig fysioterapeut, Herlev Hospital

Hemant Juneja, ph.d., lektor, fysioterapeut, Professionshøjskolen Absalon

Kathrine Gaardsted Nielsen, politisk konsulent, Danske Fysioterapeuter (sekretariat)

Maja Bohlbro Stærkind, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter (sekretariat)

Sille Frydendal, faglig chef, Danske Fysioterapeuter (sekretariat)

LEDERGRUPPENS SAMMENSÆTNING

Lisbeth Schrøder, chef fysioterapeut i afdelingsledelsen Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehuse

Morten Albæk Skrydstrup, ledende overfysioterapeut i afdelingsledelsen Aarhus
Universitetshospital

Jan Kjærsgaard, ledende terapeut, Aalborg Universitetshospital

Marianne Gjerstrup Thomsen, chefterapeut, Sydvestjysk Sygehus

Morten Østergaard, ledende terapeut, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

KOMPETENCEPROFILEN HAR FEBRUAR 2019 VÆRET I HØRING HOS:

Dansk Ortopædisk Selskab

Dansk Selskab for Akutmedicin

Dansk Selskab for Almen Medicin

BILAG 2

En kompetence udgøres af den personlige og selvstændige anvendelse af viden og færdigheder. Der er altså først tale om en kompetence, når man er i besiddelse af den relevante viden, behersker færdighederne, og kan omsætte dette i adækvate handlinger (6).

Klinisk faglige kompetencer er forbundet med de faglige opgaver fysioterapeuten er ansat til at varetage i klinikken. Disse er grundlæggende forudsætninger for en fysioterapeut med funktion i skadestuen, da fysioterapeuten selvstændigt eller i samarbejde med tværprofessionelle kolleger, skal kunne udføre en fyldestgørende undersøgelse, vurdering og lægge plan for behandling uden det sænker flowet i skadestuen. Klinisk faglige kompetencer dækker breddekompetencer på tværs af sundhedsfaglig baggrund og dybdekompetencer i relation til fysioterapeutens monofaglighed.

Sociale kompetencer handler om de relationelle aspekter i samarbejdet og dialogen med kolleger, patienter og pårørende. I skadestuen er sociale kompetencer særligt væsentlige. Fysioterapeuten møder patienten i en akut situation og forventes at skabe, bevare og udvise ro og overblik i til tider hektiske situationer hvilket fremmer patientens samlede oplevelse og helbredsmæssige situation. Formålet er at give optimal behandling/vejledning. Fysioterapeuten skal ligeledes kunne bidrage med den støttende og konfliktnedtrappende kommunikation.

Organisatoriske kompetencer handler om at forstå sin egen rolle i en større sammenhæng og om at begå sig i organisationen og tværsektorielt. I skadestuen skal den enkelte fysioterapeut være i stand til at handle ud fra organisationens vision og mission, bevare overblik, prioritere egne ressourcer og sikre rettidig inddragelse af samarbejdspartnere både internt og eksternt med henblik på at sikre et sammenhængende patientforløb.

Formidlings- og læringskompetencer er forbundet med evnen til at erhverve sig nye kompetencer samt medvirke til at skabe læring for sig selv og andre. I skadestuen skal fysioterapeuten forholde sig åbent og reflekterende til nye og uforudsete situationer, så disse gøres til genstand for læring. Fysioterapeuten forventes desuden at formidle viden om egne fysioterapeutiske kompetencer til tværprofessionelle samarbejdspartnere og studerende.

Vi holder mennesker i bevægelse

Danske Fysioterapeuter
Holmbladsgade 70
2300 København S
Tlf: 33 41 46 20
fysio@fysio.dk
www.fysio.dk

